AAN

Gemeente Sittard-Geleen,

t.a.v. het college van burgemeester en wethouders

Postbus 18 6130 AA Sittard

Sittard-Geleen, 23-10-2024

Betreft: Zienswijze IVN-MunsterGeleenSittard op ontwerp Omgevingsvisie 2024-2040

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij dienen wij, namens IVN MunsterGeleenSittard (IVN MGS) de volgende zienswijze in over uw ontwerpbesluit over het ontwerp Omgevingsvisie 2024-2040.

De zienswijze van IVN-MGS heeft betrekking op de ambities 8, 9 en 10 en bijbehorende beleidskeuzes van de gemeente Sittard-Geleen (de ambities m.b.t. de ecologische veerkracht). Deze ambities-beleidskeuzes geven goede aanzetten om de natuur, milieu en leefomgeving te versterken. IVN-MGS staat dan ook achter de groene beleidskeuzes die gemaakt zijn voor:

- De stad en dorpen: 100% BKN, natuurlijke bermen, dorpsmantels en stadlandzones. En in beginsel de 3-30-300 regel en mogelijk 1% extra bomen per jaar.
- De landbouwgebieden: Streven naar 10% GBKA en d.m.v. nieuwe landschapselementen en kruiden-stroken.
- De natuurgebieden: Verjonging bossen, natuurlijke bermen en natuur-inclusieve landbouw.

Echter eerdere analyses en de OER laten zien dat onze gemeente vergeleken met andere gemeenten achterloopt met de hoeveelheid groen per inwoner. Het groenareaal is beperkt van omvang en sterk versnipperd. Belangrijke natuurkernen liggen geïsoleerd in het landschap.

Dat maakt het noodzakelijk om de groene beleidskeuzes in de Omgevingsvisie concreter te maken en met meer durf en stelligheid. Daarom stellen we de volgende wijzigingen voor:

1. Pagina 1: Titel Omgevingsvisie: “Samen stad en dorp maken”.
   Reactie IVN-MGS: In de titel van de Omgevingsvisie “Samen stad en dorp maken” missen we de om-geving van de stad en dorpen, het buitengebied waarin met name de landbouw, natuur en infra het

levensnetwerk van de stad en dorpen zijn. Daarom stellen we voor de titel van de omgevingsvisie te veranderen in "Samen stad, dorpen en omgeving leefbaarder maken".

2. Pagina 86: We streven naar een gezond bomenbestand met een toename van de kroonbedekking en totale biomassa. We onderzoeken of we daarbij aan kunnen sluiten op de streefnorm uit het Landelijke Klimaatakkoord van 1% toename per jaar.
   Reactie IVN-MGS: Waarom is hiervoor eerst een onderzoek nodig? We stellen voor om niet onnodig te wachten en nu al als gemeente te kiezen voor 1% toename van bomen per jaar.

3. Pagina 89: We onderzoeken of 10 procent groen-blauwe dooradering van het buitengebied in 2040 haalbaar is. Pagina 94: Samen met de boeren en gebruikmakend van bestaande subsidieregelingen worden nieuwe landschapselementen aangelegd. Met de aanleg van heggen, bosschages, de aanplant van bomen en de aanleg van greppels en poelen streven wij zo naar 10 procent groen-blauwe dooradering van ons buitengebied.
   Reactie IVN-MGS: Vervang het onderzoek en het streven naar 10% groenblauwe dooradering (GBDA) in de landbouwgebieden in 2040 naar een doelstelling conform landelijke en Europese richtlijnen, zodat de financiering van de genoemde maatregelen (waaronder landschapselementen en kruidenstroken) daarop afgestemd is.

4. Pagina 24 en 85: De biodiversiteit in het stedelijk gebied en de dorpen is versterkt naar 100 procent basiskwaliteit natuur. Het gaat bij Basiskwaliteit Natuur om een meetbare kwaliteit van de natuur, met name buiten de natuurgebieden.
   Pagina 87: We versterken de biodiversiteit in het stedelijk gebied naar 100% basiskwaliteit natuur.
   Reactie IVN-MGS: 100% BKN is ook nodig in de landbouwgebieden. Ga daarover in gesprek met de agrariërs met name om te bepalen hoe gezamenlijk de water- en bodemkwaliteit verbeterd kan worden, met name door minder/geen gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen en geen of ecologische bemesting. De gemeente stelt een biodiversiteitsactieplan- en programma op.

5. Pagina 96: We versterken en verbinden de verschillende natuurgebieden. Sittard-Geleen heeft mooie en waardevolle natuurgebieden binnen het Natuurnetwerk Limburg (waaronder de Natura-2000 gebieden), de groenblauwe mantels en de natuurbeekzones. In het bijzonder zijn dit het Limbrichterbos, Grasbroek, de Schwienswei, Kollenberg, de Grensmaas en de verschillende beken. Deze zijn niet allemaal in eigendom van de gemeente.
   Reactie IVN-MGS: Benoem ook de andere openbare natuurgebieden en geef ze ook aan op de kaart van pagina 98: Windraak-Wanenberg en Absbroekbos. En ook de andere particuliere bossen, zoals het Lexhy-bos en het Sterrenbos op de Wolfrath.

6. Pagina 25: Visiekaart Sittard-Geleen 2025-2040
   Pagina 93: 10. Heuvelland en Maasvallei verbonden
   Pagina 96: Met de inrichting en het beheer van bermen creëren we sterkere verbindingen tussen de verschillende groene gebieden. Met de aanleg van faunavoorzieningen, zoals ecotunnels bij de A2 en fauna-uittredeplekken in het Julianakanaal, worden de grote barrières opgeheven.
   Pagina 95: Het dal van de Geleenbeek en de Roode Beek wordt als onderdeel van een (eu)regionaal natuur- en recreatief netwerk aantrekkelijker gemaakt voor mens en dier.
   Pagina 97: Met een recreatieve ecologische verbinding zorgen we voor een verbetering van de oost-westverbinding voor mens en dier. Die loopt via de Roode Beek en het Limbrichterbos naar het Rivierpark Maasvallei en vanaf de Stadsregio Parkstad via het Geleenbeekdal naar het Graetheideplateau. Onder meer de aanleg van Landschapspark De Haese verbetert deze verbinding. Goede ecoducten of tunnels nemen de barrières van de noord-zuidinfrastructuren

(spoor, wegen en kanaal) weg. We stimuleren en ontwikkelen projecten die bijdragen aan het versterken van de recreatieve en ecologische verbindingen.
Pagina 98: Figuur 16 - Natuurverbindingen
Reactie IVN-MGS: Ambitie 10 is: Heuvelland en maasvallei verbonden. In de visiekaart van de omgevingsvisie zijn alleen drie delen van de oost-west ecologische verbindingszones aangegeven en niet alle gewenste ecologische verbindingen (oost-west en noord-zuid). En over de realisatie ervan wordt alleen bermen en faunavoorzieningen aangegeven. Geef daarom in de Omgevingsvisie;

- duidelijker en uitgebreider aan wat de betekenis is van de aangegeven ecologische verbindingszones in de visiekaart en hoe deze zones er in 2040 uitzien.
- duidelijker en uitgebreider aan wat de betekenis is van alle natuurverbindingen in figuur 16 van de omgevingsvisie (inclusief de barrières in de verbindingen) en hoe deze natuurverbindingen er in 2040 uitzien.

7. Pagina 92: Bestaande natuurgebieden breiden we uit om de leefgebieden van planten en dieren te vergroten.
   Pagina 96: Natuurcompensatie en ontwikkeling van nieuwe natuur sluiten bij voorkeur aan op bestaande natuurgebieden, zodat leefgebieden worden vergroot. Met de inrichting en het beheer van bermen creëren we sterkere verbindingen tussen de verschillende groene gebieden. Met de aanleg van faunavoorzieningen, zoals ecotunnels bij de A2 en fauna-uittredeplekken in het Julianakanaal, worden de grote barrières opgeheven.
   Reactie IVN-MGS: Onduidelijk is welke natuurgebieden uitgebreid worden en hoe. Dat lukt niet alleen met verjonging van de bossen en natuurlijke bermen. Daarom stelt IVN-MGS het volgende voor:
   - Stimuleer natuurinclusieve landbouw niet alleen in en rondom het Limbrichterbos, maar ook rondom andere natuurgebieden, met name ook in de gebieden waar ecologische oost-west- en noord-zuidverbindingen gepland zijn.
   - Streef naar 30% beschermde natuur in 2040, zoals dat nationaal als doelstelling uit de Europese biodiversiteitsstrategie is bepaald. Hiervoor is het nodig om de toe- en afname van de omvang (in ha) van de natuurgebieden bij te houden en de gekozen beleidsmaatregelen op af te stemmen. De gemeente beschrijft de kenmerken en waarden van de beschermde natuurgebieden en geeft aan hoe voornemens deze kwaliteiten beïnvloeden. Indien compensatie noodzakelijk is, geeft ze dan ook aan hoe dit vormgegeven wordt. De natuurgebieden worden actief beschermd, er vindt toezicht en handhaving plaats.
   - Stel de komende jaren een landschapsprogramma op samen met betrokken gebiedspartijen en overheden, met daarin een plan voor de duurzame financiering van het beheer en investeringen in het landschap.
   - Breidt natuurgebieden uit waar gronden in eigendom zijn van de gemeente. Een goed voorbeeld hiervan is het ESCS-terrein dat de waarde van Schwienswei en de gewenste ecologische noord-zuid verbinding kan versterken. Een rode ontwikkeling in de ESCS zoals een vakantiepark is nadelig voor natuur en biodiversiteit.

8. Pagina 53: Watersley als een sportcampus die goed in het buitengebied is ingepast.
   Pagina 97: We zorgen dat recreatie en biodiversiteit in balans zijn. Natuur en recreatie zien we niet los van elkaar. Binnen het draagvermogen van onze natuurgebieden maken we recreatief medegebruik mogelijk. Uiteindelijk is het doel daarvan om natuur te behouden en natuur te kunnen beleven. Het is aan ondernemers om dat te faciliteren, die daarmee een bron van (neven) inkomsten hebben.
   Pagina 98: Figuur 16 – Natuurnetwerk De Kollenberg
   Reactie IVN-MGS: Onduidelijk is hoe de recreatie in het natuurgebied Watersley op de Kollenberg ervoor zorgt dat de natuur daar behouden blijft. Ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg of de Groenblauwe mantel zijn in principe niet toegestaan. Tenzij wordt voldaan aan een aantal voorwaarden die staan beschreven in de Omgevingsverordening Limburg. Als een ingreep wordt gedaan in het

Natuurnetwerk Limburg of de Groenblauwe mantel en deze activiteit tast de natuur- en landschapswaarden aan, dan moet dat financieel of fysiek gecompenseerd worden. Sinds 2018 worden de natuurwaarden op Watersley, onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg fors aangetast o.a. door diverse commerciële activiteiten, de illegale kap van bomen en forse aanleg van MTB-paden. Het gebied Watersley heeft de hoogste dichtheid aan soorten op de rode lijst. De voortdurende aantasting van deze natuurwaarden is enkele jaren geleden objectief beschreven in onafhankelijke ecologische rapporten en wordt erkend door de gemeente en provincie. De gemeente heeft echter tot op heden, ondanks herhaald verzoek, geen actie ondernomen om verdere aantasting van dit natuurgebied te voorkomen.
Daarom stelt IVN-MGS de volgende tekst voor pagina 97 voor: “We zorgen dat recreatie en biodiversiteit in balans zijn. Natuur en recreatie zien we niet los van elkaar. Binnen het draagvermogen van onze natuurgebieden maken we recreatief medegebruik mogelijk. Uiteindelijk is het doel daarvan om natuur te behouden en natuur te kunnen beleven. Ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg of de Groenblauwe mantel zijn in principe niet toegestaan. Tenzij wordt voldaan aan een aantal voorwaarden die staan beschreven in de Omgevingsverordening Limburg. De gemeente beschermt haar natuurgebieden proactief en handhaaft samen met de Provincie Limburg indien de voorwaarden van de Omgevingsverordening Limburg c.q. de natuurwaarden worden aangetast.”

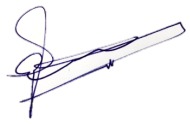
Daarnaast sluiten we aan bij de aanbevelingen die in de OER staan en verwijzen we naar de zienswijze die de SNSG heeft ingediend, ook namens IVN-MGS.

Met vriendelijke groet,

Namens IVN-MunsterGeleenSittard,

Kees Blankers, lid werkgroep Ruimtelijke Ordening

Henk Peeters, secretaris, e-mail: ivn.munstergeleensittard@ziggo.nl

Ilona Schmeets, voorzitter

Dreissenlaan 10, 6132 BP Sittard,

Tel: 06-20099794, e-mail: i.schmeets@me.com

